

de uddannelser som SU-berettigede, har vi i SF heller ingen ting at udsætte på det.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):
Næste ordfører er hr. Frank Aaen.

Frank Aaen (EL):

Da vores ordfører, fru Majbrit Berlau, ikke kan være til stede, skal jeg kort sige, hvad der er vores holdning til det her lovforslag. Der er flere elementer i lovforslaget, vi godt kunne støtte, men der er to grunde til, at vi ikke kan støtte dem endeligt.

Den ene er begrænsningen af muligheden for SU til studerende, der kommer fra udlandet. Jeg synes, det er uklogt, og det begrænser den mulighed, som der vil være for, at der sker en jævn udveksling mellem landene af folk, der gerne vil studere i hinandens lande. Det er vi lodret imod, og vi forstår faktisk ikke, at man kan komme med sådan et forslag, når man i øvrigt snakker om, at vi skal have øget internationalt samarbejde.

Kl. 19.15

Den anden grund er godkendelsen af, at man skal have brugerbetaling på de gymnasiale suppleringsuddannelser, hvilket også ligger heri. Det kan vi heller ikke støtte, og af de to årsager må vi gå imod lovforslaget.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Ved udarbejdelsen af lovforslaget har jeg lagt vægt på at konsultere de partier, som hidtil har været med i SU-lovgivningen, og jeg er glad for, at det i dag er blevet bekræftet, at vi ikke har ramt helt ved siden af, da vi udformede lovforslaget.

Der kan naturligvis være ting, der skal belyses. Det kan jeg også forstå på de indlæg, der har været, og det skal jo ske i udvalget. Men jeg vil allerede nu gerne takke ordførerne for, at der tegner sig et så bredt flertal for forslaget.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, be-

tragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 101: Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver m.v.).

Af undervisningsministeren (Bertel Haarder). (Fremsat 7/12 2005).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Med det lovforslag, vi har her, styrker vi den løbende evaluering af elevernes udbytte af undervisningen i skolen, og det sikres, at der skabes nogle pædagogiske værktøjer, der dokumenterer elevernes udbytte af undervisningen. På denne måde skabes der et bedre grundlag for den videre planlægning af undervisningen.

De test, der er lagt ind, er tænkt som et pædagogisk redskab til styrkelsen af evalueringskulturen og det løbende skole-hjem-samarbejde. Der er herved ikke tale om en ny kommunal opgave eller om forøgelse af eksisterende opgaver. Det er blot en præcisering af forventninger.

Med lovforslaget gøres folkeskolens afgangsprøve ved afslutningen af undervisningen i 9. klasse obligatorisk. Hver elev skal aflægge i alt syv prøver. Der er foreslået, og det bliver fastsat direkte i loven, at alle elever nu skal aflægge to prøver i dansk, en prøve i matematik, en i engelsk og en i fysik/kemi. Det vil være sådan, at alle elever også skal aflægge skriftlig prøve i dansk og matematik, og der bliver mundtlig prøve i dansk, engelsk og fysik/kemi.

Udmøntningen af lovforslaget vil resultere i, at vi også indfører en obligatorisk test i dansk med fokus på læsning i 2., 4., 6. og 8. klasse; i matematik i 3. og 6. og i engelsk i 7. klasse. Naturfagene fysik, kemi, biologi og geografi kommer med i 8. klasse.

Testene skal udgøre et værktøj, der kan medvirke til, at læreren får et godt overblik over den enkelte elevs faglige niveau, og derigennem bi-

drager de til grundlaget for det faglige frem-skrift for den enkelte elev ved at målrette undervisningen til netop denne elevs behov og forudsætninger.

Testene skal så anvendes sammen med andre elementer både som led i den løbende evaluering og som led i vejledningen af den enkelte elev. Testene forventes også at blive brugt i den videre planlægning af undervisning, lige så vel som ikke mindst tilbagemeldingen til forældrene vil blive det. Forældresamarbejdet vil med disse tiltag og dette lovforslag blive mere præcist, og det vil være lettere for lærerne at dokumentere, at undervisningen understøtter eleven bedst muligt.

Venstre støtter dette lovforslag.

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

Et af problemerne ved det her lovforslag – eller det, som nogle måske regner som fordel – er, at man prøver på at ensrette den undervisning, som foregår i folkeskolen. Der skal ikke være så stor forskel.

I den sammenhæng har jeg faktisk i dag læst noget interessant på forsiden af Nordjyske Stiftstidende:

Det er direkte forkert at gøre børnene over hele landet ens i en tid, hvor de netop bør lære at tænke nyt og anderledes, så de kan hive Danmark frem i den globale konkurrence.

Sådan lyder det fra professor Per Fibæk Laurson, Danmarks Pædagogiske Universitet, og han understøttes i øvrigt af en anden professor fra samme sted.

Kl. 19.20

Men er det her ikke lige præcis det, professorerne her siger man ikke skal lave, altså en ensretning af eleverne i den danske folkeskole?

(Kort bemærkning).

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Jeg oplever det overhovedet ikke som en ensretning. Jeg oplever det snarere som en mulighed for at dokumentere undervisningsdifferentiering, som vi jo netop har ønsket i rigtig mange år. Vi får herved mulighed for at dokumentere, lige præcis hvor eleven har brug for noget ekstra, og vi har for en sjælden gangs skyld måske også mulighed for meget præcist at sige, hvor eleven er rigtig dygtig, sådan at vi til forældrene kan give et præcist billede af: Hvor er det faglige niveau for lige præcis jeres barn lige nu?

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

Et af de høringssvar, som ligger, siger jo bl.a., at man ønsker, at det eksisterende diagnostiske materiale kan suppleres med nyt, som lærerne kan anvende efter behov for at sikre den enkelte elevs læseindlæring. Det er lige præcis det, som kunne gøre, at der kom styr på, hvad eleverne kan det enkelte sted, uden at man, som der er lagt op til her, laver noget nationalt, som netop ensretter.

Kunne man så ikke lige så godt lytte og lade være med at lave nationale test, men styrke det materiale, der kan bruges til at finde ud af, hvad børn kan de enkelte steder. Jeg tror egentlig generelt, at lærerne har meget godt styr på det, som det er, men man kunne styrke det materiale, de havde at gøre med, i stedet for.

(Kort bemærkning).

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Med de diagnostiske prøver skal kommunerne selv betale for at købe disse prøver hjem, og det er ikke alle kommuner, der kan afse midler til den udgift.

Med dette adaptive, rigtig godt gennemtænkte testmateriale, der bliver udarbejdet nu, er det på nettet, det ligger, og derfor giver det overhovedet ikke nogen problemer at afvikle det. Det vil også være mere moderne. Vi ser jo, at der er flere af de diagnostiske prøver i dag, der er direkte forældede, og vi er nødt til at være med i den fremadrettede, der er i vores udvikling i samfundet generelt.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Så siger vi tak til fru Anne-Mette Winther Christiansen. Næste ordfører er hr. Kim Mortensen.

Kim Mortensen (S):

Danmark har altid haft en af verdens bedste folkeskoler, og vejen op igennem hele det sidste århundrede har Socialdemokratiet været med i alle de reformer, der har formet den folkeskole, som vi kender i dag. At vi har en folkeskole med høj kvalitet og en god sammenhængskraft, er da også en af årsagerne til, at Danmark til mange eksperter er en overraskelse i øvrigt klarer sig rigtig godt i den globale konkurrence og i den globale økonomi. Den position kan vi og skal vi naturligvis bevare, men den kommer ikke helt af sig selv.

Men kan sammenfatte Danmarks uddannelsespolitiske udfordringer i to hovedindsatser. Vi

har et behov for, at Danmark øger det generelle uddannelsesniveau i den nuværende og den kommende arbejdsstyrke og gør den konkurrencedygtig i forhold til det globale marked. Uddannelsessystemets anden opgave er at nedbryde den negative sociale arv, og det skal indrettes sådan, at alle børn og unge får en uddannelse.

Det kræver mere fokus på og mere målrettethed over for den enkelte elev, og det kræver yderligere fokus på faglighed og indlæring specielt for den alt for store gruppe af elever, der forlader folkeskolen uden tilstrækkelige færdigheder og uden at komme i gang med at gennemføre en ungdomsuddannelse.

For Socialdemokratiet er det afgørende, at vi målretter kræfterne for at hjælpe lige præcis den gruppe af elever uden at ødelægge den styrke, som folkeskolen har i dag, og som gør, at den hvert år afleverer et stort antal dygtige elever til det efterfølgende uddannelsessystem.

For Socialdemokratiet er sammenhængskraften i samfundet fundamental, og folkeskolens rolle i forbindelse med at nå et lige og harmonisk samfund er og har altid været central. Derfor ønsker vi en folkeskole, der er for alle, og ikke et skolesystem, hvor ressourcestærke forældre vælger folkeskolen fra, så folkeskolen efterlades som et opsamlingssted for børn med sociale problemer.

Folkeskolen skal ikke vælges fra på grund af dårlige bygninger og faciliteter; folkeskolen skal ikke vælges fra, fordi der ikke er råd til undervisningsmaterialer; folkeskolen skal ikke vælges fra, fordi der ikke er tilstrækkelige penge til at efteruddanne lærerne, ligesom folkeskolen naturligvis heller ikke skal vælges fra, fordi det faglige og personlige udbytte af undervisningen ikke er i orden.

På den baggrund har de fleste da også været enige om, at der skulle ske en styrket indsats i folkeskolen, og at en bedre evalueringskultur er et af de redskaber, der er nødvendige.

Kl. 19.25

Det fremsatte lovforslag er således første del af en række ændringer af folkeskolen med henblik på at styrke evalueringskulturen i folkeskolen. Lovpakken indeholder som en del af det samlede evalueringsprogram indførelse af et antal nationale test, test på 45 minutter i hver årgang fra 2. til 8. klasse som et pædagogisk redskab for lærere og ledere i folkeskolen.

Men nationale test løser naturligvis ikke alle de problemer, vi har i folkeskolen. For Socialdemokratiet har det været afgørende for vores stil-

lingtagen til indførelse af nationale test, at de for det første er et pædagogisk redskab og for det andet ikke skal stå alene, men være en del af en styrket evalueringskultur, der ikke kun måler det faglige indhold, men bredt måler alle aspekter af undervisningen.

Eleverne i en klasse vil få forskellige test, hvilket muliggør en differentieret evaluering af elevernes styrker, ligesom gennemførelsen af de nationale test kan foregå i løbet af skoleårets sidste halvdel, alt efter hvordan den enkelte lærer ønsker at indpasse dem i planlægningen af undervisningen.

Resultatet af testene er ikke offentligt tilgængelige og kan dermed ikke anvendes til rangordning af skoler, som man kender det fra eksempelvis England og for den sags skyld Norge, men formidles efter afholdelse udelukkende i skriftlig form til den enkelte elev med henblik på hurtig og konkret opfølgning.

Indførelse af nationale test er et nyt og uprøvet land at bevæge sig ind på. Det gælder så vel nationalt som internationalt. Derfor har Socialdemokratiet i forhandlingerne fået tilsagn om, at hele forløbet og arbejdet med udviklingen af de forskellige elementer i en styrket evalueringskultur i folkeskolen kan evalueres løbende, og at der efter en 3-årig forsøgsperiode gives en redegørelse her i Folketingssalen af undervisningsministeren.

Ud over de nationale test indeholder lovforslaget også obligatoriske afgangsprøver efter folkeskolens 9. klasse, og dermed har man i lovforslaget her tilgodeset et socialdemokratisk ønske om på den måde at stille alle fag lige og gøre alle fag til prøvfag.

Socialdemokratiet kan på den baggrund støtte lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

I SF er vi selvfølgelig meget enige med Socialdemokraterne i ordene om, at folkeskolen skal styrkes. Det, jeg opfatter, når Socialdemokraterne alligevel støtter det her forslag, som hr. Kim Mortensen nu siger, er, at de lærere, der er ude i folkeskolen, åbenbart ikke er gode nok til at opfange forskellighederne. De er ikke gode nok til at finde ud af, hvem i deres klasse der kan læse, og hvem der ikke kan. Der vil jeg godt høre: Er det det, Socialdemokraterne og hr. Kim Mortensen mener? Det er den ene del af det.

Det andet spørgsmål, jeg har, er: Når man så finder ud af det, hvad skal man så gøre? Vi snak-

ker om den rummelige folkeskole, men det store problem for lærerne, ser man, når man færdes ude i miljøet, er jo, at de faktisk godt ved det, men de har ikke ressourcer til at gøre noget ved det. Når der sidder 28 elever i en klasse, er det svært at få alle med, samtidig med at hvis man så lader nogle af dem, der er gode, ligge, så kommer der straks kritik, der lyder: Hov, vores børn lærer ikke noget i folkeskolen. Er det ikke dér, det egentlige problem er?

(Kort bemærkning).

Kim Mortensen (S):

Jeg havde nær sagt, at jeg glædede mig til, at SF's ordfører kom på talerstolen netop for at fortælle, hvad det så var, SF syntes der lige præcis skulle gøres i den her situation. Men hvis nu jeg skal tage det første spørgsmål, vil jeg sige: Jo, vi har en fantastisk stor tro på og tillid til, at vi har nogle dygtige lærere i den danske folkeskole. Det har vi, vi ved, de er der, og vi ved, at de brænder som ildsjæle for det stykke arbejde, de laver. Derfor synes jeg også, at det måske tenderer en mistillid til lærerne, at det, at man indfører en national test, der, som jeg sagde, varer 45 minutter, i en lektion i løbet af en årgang, efter SF's mening skulle være med til at dreje hele fokuset over lige præcis på de her nationale test. Det mener jeg er en undervurdering af den ekspertise og den viden, som lærerne har i den danske folkeskole.

Med hensyn til hvad vi skal gøre, synes jeg, at det er vigtigt, som jeg sagde i min ordførertale, at vi bevarer fokus på, at der jo rent faktisk er 25 pct. af en ungdomsårgang, der ikke efterfølgende får en ungdomsuddannelse. Der er et sted imellem 16 og 18 pct., der kommer ud af folkeskolen uden de nødvendige kundskaber, når det gælder læsning, skrivning, regning og matematik. Så man kan sige, at der på trods af folkeskolens fortræffeligheder altså er nogle indsatser, som vi er nødt til at gå i gang i med. Vi er nået til den erkendelse, at det her kan være et af redskaberne, ikke sådan, at det løser alle problemerne, men det kan i hvert fald være en af mulighederne.

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

Så undlod hr. Kim Mortensen lige præcis at svare på mit spørgsmål. Spørgsmålet var: Er det egentlige problem ikke, at de lærere, som rent faktisk er ude i folkeskolen, som jeg er helt enig med hr. Kim Mortensen i gør et fremragende

stykke arbejde, ikke har de nødvendige ressourcer til at få både bunden og toppen og alle os ganske almindelige med, når der sidder 28 elever i en klasse med én lærer? Er det ikke dér, problemet er? Det er den ene ting.

Den anden ting er: Burde man ikke også lytte til de her lærere? Burde man ikke have lyttet til alle de repræsentanter, som faktisk her i høringssvarene og som opfølgning på OECD-rapporten i sin tid faktisk meget klart konkluderede: Der er ikke behov for nationale test i folkeskolen?

Kl. 19.30

Kim Mortensen (S):

Der er et problem i folkeskolen, der er et ressourceproblem i folkeskolen, og det skyldes bl.a. en del af den politik, der føres her i landet, som vi ikke er en del af, nemlig regeringens økonomiske politik over for kommunerne. Så vidt kan jeg være meget enig med SF og SF's ordfører i det her. Så der er et klart ressourceproblem, men man er i folkeskolen også nødt til at vende det indad og sige: Vi har altså et problem i den danske folkeskole med at få den sidste restgruppe løftet med op.

Der tror jeg også, at det her skal være med til at give lærerne nogle af de redskaber, som de har brug for, og det er sådan set vores ærinde i forbindelse med lovforslaget her.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Mener hr. Kim Mortensen og Socialdemokratiet virkelig, at lærerne – der er ca. 60.000 af dem, der i dag er i folkeskolen, og en del af dem har elever i 2. og 3. klasse – ikke ved, hvor deres elever er henne på det faglige område?

Hvis man nu virkelig ville give lærerne nogle bedre værktøjer, var det så ikke at foretrække, at man brugte de 90 mio. kr., der nu er afsat til det her projekt, til at lave nogle diagnostiske prøver, altså prøver, der faktisk viser noget om, hvor de faglige problemer for det enkelte barn befinder sig? Det viser den prøve, der nu skal indføres, jo ikke. Det er jo en standpunktsprøve, der giver en profil på, hvad et barn kan.

Der er meget stor forskel på de to slags. Havde vi ikke mere glæde af at fylde en værktøjskasse med diagnostiske prøver i en lang række fag, så der virkelig var nogle værktøjer, læreren kunne bruge, når det lige var det rigtige tidspunkt at gøre det på i undervisningen?

(Kort bemærkning).

Kim Mortensen (S):

Det er mit indtryk, og jeg tror, det rigtigt, at de ca. 60.000 meget dygtige lærere, der er i folkeskolen, gør et stort stykke arbejde, men de anvender også i meget stort omfang test som en del af deres pædagogiske arbejde, også diagnostiske test.

Der bliver anvendt test mange steder, f.eks. i læsning i mange klasser, men vi har ikke fået fat i det hele, og vi er ligesom nået til den erkendelse, at vi tror, at det at sætte et testprogram som det, der er beskrevet, i gang, som kan være med til objektivt at give et billede af, hvor eleverne er henne, men også være med til at give nogle skriftlige tilbagemeldinger til forældrene om, hvor barnet er henne, måske kan være med til at pege lidt i den rigtige retning.

Jeg glemte før at sige til ordføreren for SF, at stort set alle høringssvar, måske lige med undtagelse af Danmarks Lærerforenings, jo peger på, at der er brug for, at der sker en bedre evaluering i folkeskolen. Så det er ikke sådan, at det her brager ind i en kæmpemodstand blandt dem, der ligesom er aktører i folkeskolen, heller ikke blandt de 60.000 lærere.

Man kan selvfølgelig diskutere, hvilke mål vi har, og hvilke midler vi skal benytte os af. Jeg tror, at det her er en vej, som vi kan betræde, men som jeg sagde, kan det her naturligvis ikke stå alene.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Det er selvfølgelig nogle svære vilkår at diskutere på, når man skal stille korte spørgsmål og få korte svar. Det er selvfølgelig lidt ærgerligt. Men jeg vil prøve at spørge meget enkelt: Hvorhenne i den internationale forskning findes der belæg for, at den type test hjælper? Vi er jo alle sammen interesserede i at styrke evalueringskulturen. Det er der jo ikke nogen der er uenig i.

Hvor er der anbefalinger af, at vi gør det på den her måde? Hvor er der erfaringer fra andre lande, der viser, at netop den type standpunktsbeskrivende, obligatoriske nationale test gennemført på bestemte tider af året for alle børn, giver et resultat, der kan bruges til noget som helst?

(Kort bemærkning).

Kim Mortensen (S):

Jeg tror, jeg sagde i min ordførertale, at vi er klar over, at det her er ubetrådt land. Jeg tror også,

jeg sagde, at vi havde fået med i aftalen, at vi har en 3-årig forsøgsperiode, der løbende evalueres.

Der er nogle erfaringer fra udlandet, der viser, hvordan man kan komme galt af sted med det her, eksempelvis fra Norge og England, og det er jo de erfaringer, vi skal lære af. Vi ved også, at de i Norge er meget bevidste om, hvad det er for en debat, vi har her i Danmark, og hvad det er for en udvikling, vi har sat i gang. Så det er da klart, at vi skal lære af de erfaringer, der er fra udlandet, men vi har jo i hvert fald gerne villet bryste os af at være nogle af de fremmeste, når det gælder udviklingen af folkeskolen, og hvis vi også på det her område kunne være med til at vise vejen for noget, er vi trods alt nået et stykke ad vejen med de 90 mio. kr.

Kl. 19.35.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er hr. Martin Henriksen.

Martin Henriksen (DF):

Med dette forslag lægges der op til en styrkelse af folkeskolen, og målet er at højne det faglige niveau. Der vil med dette forslag ske en styrke af evalueringen, i og med at det bliver lovpligtigt at anvende test som et pædagogisk og fagligt redskab.

At Folketinget gør folkeskolens afgangsprøve obligatorisk, er en klar forbedring. Det er helt naturligt, at et skoleforløb afsluttes med en række prøver, dels fordi den enkelte elev så ved, at man bliver hørt i det, man har modtaget undervisning i, dels fordi det er gavnligt at kunne fungere i en eksamenssituation.

Ud over at vi gør en række fag obligatoriske til eksamen, bliver der også mulighed for at kunne trække faget kristendom som et eksamensfag. Det er en klar forbedring, for det er set med Dansk Folkepartis øjne en opprioritering af faget og noget, som har været alt for længe undervejs. Kristendomsundervisning bliver ikke gjort obligatorisk med dette forslag, men det vil efter vores opfattelse være det næste naturlige skridt.

Ud over at kristendomsfaget kan trækkes til eksamen, kan bl.a. samfundsfag og historie også trækkes, det er ligeledes en forbedring set med vores øjne.

Det er Dansk Folkepartis ønske, at faglighed og udvikling står højt på dagsordenen. Det er partiets holdning, at der skal være de rette redskaber til rådighed, så lærerne kan vurdere den

enkelte elevs faglige kundskaber, udvikle og vejlede den enkelte elev. Dette skal selvfølgelig ske i tæt samarbejde med forældrene.

Jeg vil dog gerne understrege, at uanset hvor meget lovgivning, der kommer fra Folketinget, har det været og vil fortsat være sådan, at det er lærerne, som kan gøre en forskel. Det er engagementet hos den enkelte lærer, der kan give folkeskolen et løft, og det er da også min opfattelse, at det nødvendige engagement er til stede ude i samfundet.

Dansk Folkeparti støtter naturligvis lovforslaget og ser frem til endnu flere tiltag med henblik på en styrkelse af folkeskolens faglige niveau til gavn for samfundet.

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

Der er ingen, der er i tvivl om, at den fare, som lurer ved det her forslag, er, at de her testresultater en dag må offentliggøres. Som også Socialdemokraternes ordfører var inde på, ser vi jo i England, at der i boligannoncer står, hvilken skole man tilknyttes, sådan at de forældre, som har penge nok, kan vælge en skole, hvor gennemsnittet er højt, og så må resten samle sig i mindre attraktive områder. Med hensyn til det vil jeg godt spørge Dansk Folkepartis ordfører: Vil du garantere, at de her testresultater ikke på et senere tidspunkt kan få lov til at blive offentliggjort?

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Ja tak. Man skal lige huske, at man ikke må bruge direkte tiltale.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Det er Dansk Folkepartis holdning, at de her test ikke skal offentliggøres f.eks. for den enkelte klasse eller den enkelte skole eller eksempelvis kommunen. Vi ønsker dem offentliggjort på landsplan, så jeg kan sige, at det er Dansk Folkepartis holdning.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Ønsker hr. Thomas Krog en yderligere bemærkning? Det er ikke tilfældet. Så siger vi tak til ordføreren, og næste ordfører er fru Carina Christensen.

Carina Christensen (KF):

I Det Konservative Folkeparti er vi utrolig glade for det her lovforslag. Med det gennemfører vi

vigtige dele af de ønsker og visioner, som vi har for fremtidens folkeskole, og vi tager et stort skridt i retning af at nå vores mål om at skabe verdens bedste folkeskole.

Vi har med stor bekymring set, hvordan elever i den danske folkeskole sakker bagud i forhold til elever i andre lande, ikke mindst hvad angår faglighed. Det er der mange årsager til, men én meget væsentlig årsag er, at vi ikke har en stærk evalueringskultur i vores folkeskole, og det betyder, at vi har svært ved at følge og måle resultaterne af skolernes undervisning. Det har også den negative konsekvens, at vores skolebørn får en utilstrækkelig feedback på deres præstationer, og at forældrene har svært ved at vurdere deres børns fremskridt.

For os Konservative er det helt afgørende, at alle børn hele tiden udfordres og får optimale muligheder for at udnytte deres potentiale fuldt ud, og at hvert enkelt barn har så mange kundskaber og færdigheder som overhovedet muligt, når det forlader folkeskolen. Det kræver ikke alene, at vi har en undervisning af meget høj kvalitet, det kræver også en konsekvent løbende tilbagemelding til eleven og forældrene om den enkelte elevs præstation i forhold til målene inden for de enkelte fag. Vi kan derfor på ingen måde tillade os at undervurdere problemet med vores hidtil manglende evalueringskultur.

Vi har store forventninger til, at de nye nationale test på sigt vil bidrage til at hæve det faglige niveau i folkeskolen, men det er indlysende, at testene ikke kan stå alene. Det vigtigste er selvfølgelig, at der bliver fulgt op på testresultaterne, og derfor glæder vi os også over, at der med testene følger en række konkrete forslag og værktøjer, der vil kunne hjælpe lærerne med det allervigtigste, nemlig den efterfølgende opfølgning og planlægning af undervisningen, vejledningen af den enkelte elev og underretningen af forældrene.

Kl. 19.40

Et andet væsentligt element i det her lovforslag er, at det nu bliver obligatorisk for alle elever at gå op til folkeskolens 9.-klasses-afgangsprøve. Også det forventer vi vil bidrage til at give de unge en solid faglig ballast og bedre forudsætninger for at gennemføre en ungdomsuddannelse. Det er glædeligt, at både kristendomskundskab og historie nu bliver prøvfag, og at vi derved fremhæver vigtigheden af netop de fag i en globaliseret verden.

Det Konservative Folkeparti støtter forslaget.

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

Jeg kan forstå på den konservative ordfører, at de her test søreme skal bruges til meget. Der skal virkelig følges op på dem, de skal virkelig bruges, også i skole-hjem-samarbejdet.

Når jeg læser forslaget, kan jeg jo se, at der ikke følger ekstra ressourcer med ud til hverken kommuner eller skoler, hvor de her ting skal gøres. Så mit naturlige spørgsmål er: Hvilke ting skal nedprioriteres i folkeskolen til fordel for det arbejde, der skal foregå i forbindelse med de her test?

(Kort bemærkning).

Carina Christensen (KF):

Vi har bestemt ingen intentioner om, at der er noget som helst, der skal nedprioriteres i folkeskolen. Vi tror rent faktisk, at der er meget, der bliver nemmere, når man nu får de nye nationale test og testresultaterne. Det gør det jo meget nemmere for læreren at følge den enkelte elev ganske systematisk. Der ligger jo utrolig mange oplysninger i testresultaterne, og derfor kan det absolut bidrage positivt til det, det hele går ud på, nemlig at løfte indholdet og kvaliteten af undervisningen.

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

Jeg er lige nødt til at spørge en gang til. Det lyder til, at der kommer nogle test, som der virkelig skal følges op på i skolen. Til at gøre det er der lærerne, de folk, der er på skolen. Der følger ikke ekstra ressourcer med.

Så var mit spørgsmål, som jeg gerne vil gentage: De ressourcer, som lærerne, skolen og kommunerne skal bruge til opfølgning på de her test, hvorfra skal de hentes? Hvilke ting er det, der skal nedprioriteres i stedet for?

(Kort bemærkning).

Carina Christensen (KF):

Jeg ved ikke, om der er noget, som SF's ordfører misforstår, men det er jo ikke nyt, at man skal evaluere i folkeskolen. Det skal man jo sådan set, det har stået i folkeskoleloven i utrolig mange år, og der foregår trods alt også evalueringer ude på skolerne i dag.

Problemet er, at vi ikke har en særlig stærk evalueringskultur. Vi har ikke evalueret særlig konsekvent, og det er meget forskelligt, hvordan, hvor godt og hvor effektivt man evaluerer rundtomkring på de forskellige skoler. Det er

det, vi retter op på her og nu. Det behøver man ikke at have ekstra ressourcer til, for det har været et krav hele tiden og har derved implicit – forhåbentlig – ligget i skolernes budget.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Vi har haft en flerårig diskussion af PISA-undersøgelsen, hvor det bl.a. har været et diskussions-tema, at vi, der diskuterer emnet og er meget optagede af det, ikke kan få testene at se, og at der ikke kan blive en diskussion af, hvad det egentlig er, eleverne prøves i. Det har været kritiseret.

Nu er der et lovforslag, som Det Konservative Folkeparti selvfølgelig støtter qua sin position. Der skal testens indhold også være fortroligt, og det vil sige, at vi igen ikke kan få en faglig diskussion af, hvad det egentlig er, der bliver testet i, men må forlade os på et firma, der laver en test, som folkeskolens lærere skal indrette deres undervisning efter.

Hvordan kan det være, at Det Konservative Folkeparti støtter sådan noget?

(Kort bemærkning).

Carina Christensen (KF):

Jamen det, jeg støtter, er, at vi nu får et utrolig godt testmateriale. Vi får en meget stor opgavebank og et it-baseret system, som gør, at vi hele tiden kan supplere med nye opgaver, at vi hele tiden kan opdatere databasen osv. Så jeg mener faktisk, at det bliver noget af det allerbedste testmateriale, vi måske nogensinde har haft her i landet.

Så er det klart, at det kan være et problem, hvis man udleverer alle spørgsmålene fra dag et, fordi det, vi så risikerer, er, at man retter undervisningen hen mod testene. Det vil sige, at man underviser hen mod det, der skal testes for, og det ønsker vi at undgå. Vi ønsker sådan set, at man skal undervise ret bredt derude, men der skal være mulighed for at gå ind og teste basisfærdighederne. Det er jo netop det, vi lægger op til her og nu.

Jeg synes, det er meget vigtigt, at vi er opmærksomme på, at vi beskytter vores opgavedatabase hele tiden og sikrer, at kvaliteten er bedst mulig.

Kl. 19.45

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Uanset om de opgaver, de test, bliver offentliggjort eller ej, viser al forskning jo, at prøver og

test præger undervisningen, virker tilbage på undervisningens indhold og den prioritering, man foretager der. Det lader vi ske, uden at der kan blive en faglig debat om, hvad det egentlig er, man skal prøves i.

Det her er altså en big brother-agtig stemning. Der er noget, som kun nogle ganske få ved noget om, og det skal hele den danske folkeskole indrettes efter, uden at der kan blive en offentlig, åben, faglig debat om det. Det kan da ikke være rigtigt i et demokrati.

(Kort bemærkning).

Carina Christensen (KF):

Vi må holde fast i, at der jo ikke er to test, der er ens. Det vil sige, at hvis nogen forestiller sig, at man kunne sende sådan et eller andet opgaveark ud og sige, at det er det, man tester for, så ville det være tilfældet.

Det kan ikke lade sig gøre. Det er jo fuldstændig individuelle test, der er adaptive, det vil sige, at de bygger videre på det, som den enkelte elev svarer; baseres på det enkelte svar. Men læreren får mulighed for at se testen og testresultaterne og på den måde lade det indgå i den videre undervisning. Som jeg har forstået det, får forældrene også mulighed for, hvis de har lyst, at komme ind og se den enkelte test.

Det er rigtigt, at vi har været meget opmærksomme på at gøre det her så anonymt som overhovedet muligt, fordi vi netop ikke ønsker at rangordne nogle elever, at rangordne nogle klasser. Derfor har fortrolighed været et meget stort tema under forhandlingerne om, hvordan de nationale test skulle udformes.

Det kan godt være, at Det Radikale Venstre havde foretrukket, at vi havde offentliggjort det hele. Det tror jeg absolut ikke havde været særlig hensigtsmæssigt – og absolut ikke for det enkelte barn.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er fru Marianne Jelved.

Marianne Jelved (RV):

Det Radikale Venstre mener, at vi har en rigtig god folkeskole, der har utrolig mange kvaliteter, som vi gerne vil hæge om og sikre bliver fastholdt og udviklet. Vi roses også internationalt for mange ting, som jeg ikke skal remse op her.

Vi er også fuldstændig enige i, at der er brug for en udvikling af evalueringskulturen i folkeskolen. Det har været et krav i folkeskoleloven

siden 1993, så det er vi fuldstændig indforstået med.

Vi betragter egentlig ikke obligatoriske nationale test som en del af en evalueringskultur. Evalueringskultur betyder, at man løbende evaluerer den undervisning, der foregår, og det må enhver lærer gøre uafbrudt, nemlig diskutere og udvikle redskaber til at kunne gøre det efter den undervisning, man har tilrettelagt for de konkrete børn, man står med mandag morgen kl. 8. Det kan undervisningsministeren, uanset om det så var mig, der var undervisningsminister, simpelt hen ikke styre fra Frederikholms Kanal på én gang.

Det, der foregår her, er et illusionsnummer. Det er i virkeligheden et led i en meget raffineret kulturkamp, og jeg kan undre mig over den sammensætning af forligspartier, der står bag det her.

Så jeg vil gerne understrege, at Det Konservative Folkepartis ordfører egentlig ikke helt har læst, hvad det går ud på – undskyld, at jeg siger det på den måde, men jeg har vedtaget, at jeg skal være rolig – for den faglige diskussion af testen kan ikke komme til at foregå. Hvad er det for en test? Hvad er det for nogle spørgsmål? Hvad er det for noget, der bliver testet? Det bliver forholdt lærerne, offentligheden; det er der kun nogle ganske få, der ved. Det er den problemstilling, jeg synes er meget, meget alvorlig. Hvis man endelig skulle lave den her slags test, bør vi da have en faglig diskussion af, hvad det egentlig er, der testes, nøjagtig som vi har haft diskussionen af PISA-undersøgelsen, hvor vi heller ikke ved, hvad det er for nogle prøver, der egentlig bliver givet til de 15-årige.

Der står i lovforslaget, at testen skal være et pædagogisk redskab, og det betyder jo, at den skal kunne bruges til at indrette undervisningen efter. Men da det netop er en slags test, som den vi lige fik beskrevet af den konservative ordfører, så kan den faktisk ikke bruges på den måde. Derfor kommer der en vejledning til, hvordan læreren kan tilrettelægge sin undervisning, hvis der bliver et bestemt testresultat.

Det her er en virkelig markant, central, detaljeret styring af, hvad der kommer til at foregå indholdsmæssigt i timerne på den enkelte skole over for det enkelte barn. Jeg håber, at det bliver grebet an med rimelig fornuft ude i folkeskolen.

Matematiklærerforeningens hørings svar peger i øvrigt på et meget interessant element – nu henviser jeg til den forening, fordi det måske giver lidt autoritet at pege på nogle med andre

meninger end ens egne – at der jo er en masse ting, som de her test overhovedet ikke kan afprøve: arbejdsmetoder, udtryksformer, hele den kommunikative del, som er udviklet i matematikundervisningen i Danmark, og nu kan man heller ikke bruge gruppeeksamener længere, så derfor kan der heller ikke prøves i det. Det her er i virkeligheden et meget stort tilbageskridt i forhold til den udvikling, folkeskolen var i.

Kl. 19.50

Så har jeg ellers taget mod til mig og vil pege på, at OECD, som jo har med PISA-undersøgelsen at gøre, og som har været her for at vurdere Danmark, jo på ingen måde anbefaler en evalueringskultur, der bygges op om nationale obligatoriske test. OECD anbefaler tværtimod, at man tager udgangspunkt i det, der er styrken i det danske skolevæsen, nemlig engagerede, dygtige, faglige lærere på den enkelte skole. Det var der, man burde gå ud og give skolen og kommunen nogle redskaber til at udvikle den evalueringskultur, der er brug for, hvilket jeg og Det Radikale Venstre er enig i.

Vedrørende prøvefagene er der jo altid blevet foretaget prøver i folkeskolen, der har altid været nogle målsætninger for folkeskolen, som folkeskolen har skullet dokumentere via eksterne censorer, beskikkede censorer, afsluttende prøver osv. Det mener vi er fuldstændig relevant. Skolen skal kunne dokumentere, at den løfter den opgave, som den er sat til at løfte efter loven.

Vi mener også, at Evalueringsinstituttet har vist, at prøverne influerer rigtig kraftigt på den daglige undervisning. I en erkendelse af det er vi også indstillet på, at der skal være prøver i alle fag, altså at alle fag skal være prøvefag, det er vi faktisk enige i. Derfor appellerer vi til ministeren om også at gøre de sidste to fag til mulige prøvefag, nemlig billedkunst og musik, så de også kan indgå i de fag, der kan blive trukket ud. Det er vi enige i.

Vi er dog ikke enige i, at det skal være obligatorisk for alle at gå op til de prøver. Netop fordi vi har en rummelig skole for alle børn, en enhedsskole, bør der være muligheder for, at nogle kan vælge ikke at gå op. Det vil være en kolossal belastning for ganske få, og det synes vi simpelt hen ikke at skolen er tjent med, eller de elever er tjent med.

Så samlet set er vi dybt, dybt bedrøvede over det her forslag. Vi vil følge det meget nøje. Der er enkelte elementer i det, som vi er enige i.

(Kort bemærkning).

Carina Christensen (KF):

Jeg kan ikke lade være med at bide mærke i, at fru Marianne Jelved hæfter sig meget ved PISA-undersøgelsen. Så vidt jeg husker, var det en radikal undervisningsminister, der sørgede for, at Danmark kom med i PISA-undersøgelsen. Der kunne jeg godt tænke mig at få opklaret, om ikke man vidste, da man tilmeldte sig PISA-undersøgelsen, at der var tale om anonymiserede test. Kom det som en stor overraskelse, da man valgte at sige ja til, at Danmark skulle deltage i PISA-undersøgelsen?

Det andet, jeg gerne vil høre fru Marianne Jelved om, er, om hun kan bekræfte, at de nationale test på ingen måde står alene. Det kan man godt få lidt indtryk af, når man hører ordførertalen.

Det, vi lægger op til, er en stærk evalueringskultur i den danske folkeskole, hvor ja, der kommer nogle nationale test, men det er jo også meningen, at der skal foregå en lang række andre evalueringer ude på skolerne. Kan det blive bekræftet? Det var egentlig bare det, jeg ville høre.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jamen det er da rigtigt, at de nationale test kun er en lille del af en evalueringskultur, det har jeg da ikke på noget tidspunkt benægtet. Ikke desto mindre kommer de jo til at fungere på en måde, som gør, at lærerne siger – ikke bevidst, men det er jo den måde, prøver virker på: Hvis det er sådan, at min klasse skal prøves i 2. klasse i det her, og i 4. klasse i det her, så er det det, jeg skal sikre mig at de først og fremmest får lært.

Men der er utrolig mange ting, de test ikke kan teste, mange ting, som folkeskolen faktisk er forpligtet til. Det, jeg taler om her, er forskningsbaseret viden; prøverne virker tilbage på undervisningen – og jeg brugte matematikken som eksempel.

Jo, vi vidste godt, at PISA var anonymiseret, det er ikke anonymiseringen som sådan, der er et problem. Det er i orden at anonymisere den. Det, vi gerne vil have til debat, er, hvad det er for nogle prøver, der bliver brugt, hvad det er for nogle spørgsmål, der stilles. Det må da kunne diskuteres i al offentlighed ligesom alt andet kan diskuteres.

Kl. 19.55

(Kort bemærkning).

Carina Christensen (KF):

Det kan godt være, at det bare er mig, der bliver temmelig forvirret, men nu er jeg simpelt hen kommet i tvivl om, hvad Det Radikales Venstres holdning er til anonyme test.

Jeg kan forstå, at det var Det Radikale Venstre, der sørgede for, at Danmark deltog i PISA-undersøgelsen, hvor Det Radikale Venstre fuldt ud havde kendskab til, at der er tale om anonymiserede test. Nu indfører vi noget tilsvarende her i Danmark, og det kan man så ikke lide. Skal jeg forstå det sådan, at Det Radikale Venstre har skiftet holdning til anonyme test?

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Altså, jeg mener, det er relevant, at man ikke kan gå ind og se, hvordan Ole Jensen i 8. a på Klostermarksskolen i Roskilde har løst sin prøve i PISA-prøverne eller i en obligatorisk test. Jeg synes, at det er i orden, at det ikke er offentligt tilgængeligt. Jeg synes ikke, at det er i orden, at den prøve, der bliver anvendt, er ukendt, ikke er offentligt kendt.

Vi har prøver i matematik og skriftlig dansk til afgangsprøverne i 9. klasse. Jeg synes, at det er relevant, at de prøver også er offentligt kendte, mens hvad eleven har fået, og hvordan eleven har løst opgaven, kun er noget, der vedrører den enkelte elev, læreren og forældrene, altså en lille, sluttet kreds, og som ikke er til offentliggørelse på Politikens forside.

Stileopgaverne og matematikopgaverne kan offentliggøres på forsiden, det kan diskuteres, hvorvidt det var gode eller dårlige opgaver. Hvorfor kan man ikke få den test, der skal anvendes i dansk i 2. klasse, offentliggjort, så man kan se, hvad det er for et materiale, børnene bliver præsenteret for? Det er det, jeg synes er kritisk.

(Kort bemærkning).

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Nu kan jeg jo høre, at fru Marianne Jelved bliver ved med at kommentere, at vi ikke har mulighed for at se, hvilke test der er, og at der er bekymring over, om undervisningen nu bliver tilrettelagt direkte til denne test.

Det er jo sådan, at der er lagt op til, at det skal være et materiale, der retter sig mod trinmål og slutmål. På den måde vil det jo ud fra de værktøjer, vi står med i hånden i dag, være muligt ganske målbart at vide, i hvilken retning disse

spørgsmål kommer til at gå. Egentlig ville jeg da næsten ønske, at man så går hen i retningen af at vide, hvilke spørgsmål der kommer.

Det er jo sådan der, jeg kan forstå, at der er en bekymring. Hvorfor er der denne bekymring over materialet, når vi netop sammen på et tidspunkt for snart mange år siden vedtog trinmål/slutmål?

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg har ikke noget imod, at lærerne overlades arbejdet i folkeskolen og løser den opgave, som Venstres ordfører beskriver. Jeg kan slet ikke forstå, hvorfor Folketinget skal blande sig i det.

Hvorfor overlader man ikke til de mennesker, som man har uddannet til at være folkeskolelærere, at varetage undervisningen i folkeskolen? Hvorfor er vi, der sidder her, – et flertal i Folketinget – bedre til at sige til lærerne, hvordan de skal løse opgaven, end de lærere, som er uddannede på seminarierne rundt omkring i landet? Det er det, jeg ikke forstår.

Jeg synes, at det er en fantastisk tillid at have til sig selv her i Folketinget at mene, at den faglige viden, der er her på stedet, er bedre end den, lærerne har fået på seminarierne. Så burde vi forbedre læreruddannelsen. Det er jo fuldstændig i strid med al pædagogik og erfaring og alt muligt andet – også internationale erfaringer – at tro, at der kommer noget godt ud af, at man styrer undervisningen i grundskolen fra centralt hold. Det er derfor, jeg spørger: Hvor er der dokumentation for, at det er en god idé? Den findes ikke.

(Kort bemærkning).

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Noget af det, som også er med til, at jeg og Venstre er så gode til at bakke op om netop det her lovforslag, er en bekymring for børn, som flytter fra kommune til kommune, og som faktisk ikke har mulighed for at dokumentere, hvor deres faglige niveau er. Jeg har i hvert fald hørt adskillige eksempler på børn, der direkte er faldet igennem undervisningssystemet, fordi de kommer til en klasse, hvis faglige niveau er betydeligt højere, til trods for at det er samme årgang. Med netop disse evalueringer i værktøjskassen og i håndtasken ville det jo give den modtagende skole et redskab til at starte med at yde en god hjælp og give en god modtagelse lige med det samme.

Er det ikke sådan, at vi skal tage hånd om børn? Og er det ikke sådan, at globaliseringen, selv inden for Danmarks grænser, gør, at man flytter meget, og at det er lidt svært at få fulgt op, når vi ikke har et nationalt måleredskab?

Kl. 20.00

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg er fundamentalt uenig i det, der bliver sagt, for lærerne har allerede med den nugældende lov i årtier haft paragraffer, der tilgodeser muligheden for at sætte ekstraordinært ind over for børn, der flytter til en ny skole i en ny kommune, og finde ud af, om de har brug for en eller anden særlig indsats for at nå op på det niveau, deres nye klasse er på.

Det er jo ikke et ukendt fænomen, og det løser man ikke med nationale test. Det kan man overhovedet ikke løse på denne måde. Børnene kan jo flytte en hvilken som helst dag, de venter ikke med at flytte, til testen i 2. klasse er foretaget i marts måned, så hvad nu, hvis de flytter i februar? Så følger der ikke noget med.

Min pointe er, at folkeskolelærerne faktisk er uddannet til at løse de opgaver, vi taler om her. Det er de meget, meget bedre til end de 179 medlemmer af Folketinget, det er derfor, de har fået prædikatet lærere, og de får løn for det og er ansat til det.

Vi påstår herinde, at vi kan sætte noget i gang i en it-baseret maskine, og hvis der kommer et bestemt resultat ud af det, når Ole i 2. klasse svarer på spørgsmålene, kommer der en vejledning, der fortæller læreren, hvad han skal gøre for at følge op i sin undervisning. Så behøver vi altså slet ikke nogen uddannede lærere, for der kommer noget ud af maskinen, der fortæller, hvordan de skal gøre. Det er fremtidens folkeskole.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Tak til fru Marianne Jelved. Der er ikke flere korte bemærkninger, så den næste ordfører får ordet, og det er hr. Thomas Krog.

Thomas Krog (SF):

Forslaget om obligatoriske nationale test er i bedste fald ligegyldigt, men det er faktisk mere realistisk, at resultatet bliver dårligere læsefærdigheder og mere ensrettede børn, for der følger jo ingen ekstra ressourcer med ud til kommuner og skoler, når de skal evaluere børnene gennem de test. Det betyder videre, at den tid, der skal bruges til at forberede og gennemføre testen og

efterbehandle testresultaterne, går fra anden undervisning, og derfor kommer vi helt naturligt til at se en undervisning, der retter sig mod, at børnene klarer sig godt i test, i stedet for en undervisning, der fokuserer på at lære eleverne brugbare færdigheder.

Danmarks Lærerforening, Kommunernes Landsforening, Skole & Samfund, Danmarks Skolelederforening og Børne- og Kulturchefforeningen drøftede tilbage i 2004 OECD's anbefalinger og skolens indsats på de områder, som OECD kaldte svage punkter i den danske folkeskole. I den fælles tilbagemelding fastslår denne gruppe, som jeg vil kalde meget bred, at Danmark ikke skal have landsdækkende obligatoriske test. Derimod er gruppen enig om, at eksisterende diagnostiske materialer kan suppleres med nye, som lærerne kan anvende løbende i undervisningen efter behov, men disse ønsker er altså nu fejlet til side.

I SF ønsker vi at give børnene optimale muligheder for at lære at læse og skrive i skolen, og derfor har SF flere gange tidligere bl.a. foreslået, at der bruges flere ressourcer på obligatorisk efteruddannelse for lærerne, for alle har pligt og ret til efteruddannelse gennem hele lærerlivet. Danskundervisningen i 1. og 2. klasse skal varetages af lærere, der enten har haft dansk som linjefag på seminariet eller har modtaget efteruddannelse i læseundervisning, og jeg synes også, det hører med i denne forbindelse, at der skal indføres gratis madordninger, for uden nærende kost kan børnene ikke koncentrere sig, uanset hvad katten lærerne så tilbyder.

SF mener – og det er jeg faktisk selv ret sikker på – at eleverne får et større udbytte af undervisningen, når de undervises af veluddannede lærere, der selv har ansvaret for undervisningen. I modsætning hertil lægges der her op til et skolesystem, hvor alt styres centralt, og hvor lærerne blot følger en dikteret opskrift, og det er SF selvfølgelig ikke tilhænger af.

Christine Antorini (S):

Jeg bemærkede, at ordføreren fra SF forholdt sig til de diskussioner, der har været mellem en række forskellige parter, hvor der ikke har været nogen tvivl om, at der har været megen uenighed om, hvordan evalueringskulturen skal gennemføres i praksis.

Kl. 20.05

Jeg vil bare spørge ordføreren, om han kan bekræfte, at hvis vi kigger på de høringssvar, der er kommet, er KL generelt positive over for

indførelse af nationale obligatoriske test, og Rådet for Etniske Minoriteter hilser forslaget om styrket evaluering for at forbedre det faglige niveau velkommen og håber, at der skabes bedre vilkår for tosprogede elever. Dansk Skolelederforening ser positivt på de foreslåede adaptive test som en del af evalueringskulturen, og det samme gør Skole & Samfund, så der er faktisk meget bred opbakning til, at der er fundet frem til en model, som forhåbentlig vil forbedre forholdene.

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

Det handler ikke om evalueringskulturen og de problemer, som er i den, for i SF er vi ikke fortalere for, at der ikke skal være evaluering i folkeskolen – tværtimod. Der skal være en løbende evaluering i folkeskolen, en konstant evaluering, som tager udgangspunkt i de børn og de problemer, som lærerne kender i hverdagen, og jeg sagde faktisk også, at vi lægger op til, at de redskaber, som allerede findes og kan bruges målrettet, skal styrkes.

Jeg bliver spurgt, om jeg vil anerkende, at der er nogle, der siger, at evalueringen skal styrkes, og selvfølgelig vil jeg det. Det støtter SF også, så spørgsmålet er bare, hvilke metoder der skal bruges.

(Kort bemærkning).

Christine Antorini (S):

Jeg vil bare bede ordføreren bekræfte, at i høringssvarene angående den konkrete udformning af evalueringskulturen og udformning af adaptive test som et pædagogisk redskab i arbejdet med den enkelte elev giver alle de organisationer, jeg nævnte før, rent faktisk udtryk for, at testen er udformet på en måde, som de synes virker fornuftig og godt egnet til formålet.

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

Der er selvfølgelig også positive høringssvar, og det vil jeg gerne medgive, hvis det er det, fru Christine Antorini beder om. Men der er også nogle af dem, der siger – det sagde ordføreren i øvrigt også selv – at det er et spørgsmål, om der skal indføres evalueringskultur i folkeskolen. Men selvfølgelig er der også positive høringssvar, det vil jeg gerne anerkende, hvis det er det, der bliver bedt om.

Frank Aaen (EL):

Da vores ordfører, fru Majbrit Berlau, ikke kan være til stede, skal jeg kort redegøre for vores synspunkt.

Folkeskolen er, som andre har sagt, afgørende vigtig for det danske samfund. Vi mener, at folkeskolen i det store og hele er god og udmærket, men den kunne selvfølgelig på flere områder blive bedre med bedre undervisning og bedre lokaler. De svagheder, der er i folkeskolen, har denne regering og regeringspartierne brugt flittigt – ja, misbrugt – til en sand hetz mod folkeskolen, der har givet et helt forkvaklet billede af, hvordan virkeligheden er ude i folkeskolen. Det har man gjort helt bevidst for at bane vej for, at regeringens pædagogiske korstog kan gennemføres med mere disciplin, flere prøver og mere ensretning. På den måde ønsker regeringen at komme til at virke handlekraftig og give udseende af, at den gør noget for en bedre skole, selv om virkeligheden jo er, at regeringen har skåret i de bevillinger, der er til rådighed pr. elev, og har skåret ned på seminarierne.

Man ser jo, når man tager rundt på skolerne, hvordan mange folkeskoler reelt forfalder, og den linje kan vi under ingen omstændigheder støtte. Vil man for alvor gøre noget for at forbedre folkeskolen – og det burde man – kunne man følge nogle af Enhedslistens forslag, som vi har fremlagt ved flere lejligheder: minimumsstandarder for antallet af undervisningstimer i alle kommuner; en maksimal klassekvotient på 22 elever; en forbedring af tolærereordningen; mindst 35 timers efteruddannelse pr. lærer og gratis økologisk mad i skolen, så alle børn får den energi, der skal til for at få et ordentligt udbytte af undervisningen.

Det ville jo koste penge at gennemføre de forslag, vi har stillet. Men selv om pengene er i kassen, selv om kommunerne har penge til at forbedre folkeskolen, og selv om statskassen bugner af penge, der kunne bruges til at forbedre folkeskolen, har Finansministeriet og regeringen det ideologiske synspunkt, at man simpelt hen ikke må bruge de penge, der skal til. Det er ikke et spørgsmål om, at pengene ikke er der, vi må bare ikke bruge de penge, der skal til for at forbedre folkeskolen, selv om de er der. Det synes vi er meget besynderligt, men det er selvfølgelig derfor, man er nødt til at fremsætte et forslag som dette, der er mere skadeligt end gavnligt, og som vi altså ikke kan støtte.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg vil gerne takke det store flertal af ordførerne for tilslutningen til forslaget. Det er ikke så overraskende, for der er gjort et grundigt forarbejde, men jeg synes, at forslaget har været præsenteret vældig godt af de ordførere, der har støttet det.

Til gengæld synes jeg ikke, fru Marianne Jelved yder forslaget fuld retfærdighed. Lad os tage udgangspunkt i de fire læsetest. På fire klassetrin er der påtænkt læsetest, og hvad skulle problemet dog være med det? Hvordan kan det skade, at eleverne har en læsetest på 45 minutter i hvert af de 4 år? Mon de ikke nærmest vil synes, det er sjovt?

Der er tale om edb-baserede test, som forhåbentlig bliver de mest avancerede test i hele verden. De er adaptive, og det vil sige, at klarer man de første skærbilleder, går man videre til sværere opgaver, men klarer man dem ikke, går man videre til lettere opgaver. Derved får læreren mulighed for at få en profil af elevens stærke og svage sider, og læreren har fået en værktøjskasse, hvor det angives, hvorledes resultaterne kan bruges til forbedring af undervisningen. Derfor mener jeg også, det er diagnostiske prøver.

Prøverne har ikke til formål at stemple eller rangordne. Der er ingen, der skal være kede af deres resultater. Nej, de har det samme formål som de diagnostiske prøver, som man, så vidt jeg husker, udsendte allerede for 20 år siden fra Danmarks Pædagogiske Institut. Jeg tror, professor Mogens Jahnsen var en af dem, der stod for læseprøverne, de har været brugt utallige steder, så hvad er der dog galt i, at vi nu sætter tingene i system og giver dem som et redskab med tilhørende værktøjskasse til alle lærere? Dertil kommer noget, som jeg ikke synes har været debatteret nok i dag, nemlig at ved hjælp af dette redskab vil vi kunne finde frem til god praksis og kunne dokumentere god praksis.

Jeg har den opfattelse, at vi ikke behøver at opfinde noget i Undervisningsministeriet og slet ikke i Folketinget, for det gode er opfundet. Men vi har en så svag evalueringskultur og så dårlige muligheder for at kunne dokumentere god praksis her i Danmark, at vi har svært ved at finde frem til den gode praksis, som utvivlsomt findes mange steder.

Det er rigtigt, som det er sagt, at den danske skole på mange måder er aldeles udmærket. Den har nogle styrkesider, men den mangler, som hr. Kim Mortensen understregede, at få de

sidste med – disse 20-25 pct., som aldrig får lært at læse og skrive godt nok til, at de kan få en uddannelse. Det er på længere sigt Danmarks største sociale problem, og det er især vores største integrationsproblem, idet omkring halvdelen af eleverne med anden etnisk baggrund ikke får tilstrækkelige kundskaber til, at de kan gennemføre en uddannelse efter folkeskolen. Jeg tvivler ikke på, at børn af akademikere og lærere og den højere middelstand nok skal klare sig igennem, men vi vil altså gerne være sikre på, at nogle flere kommer med, og derfor vil vi også gerne gøre de krav, der skal stilles, mere tydelige.

Kl. 20.15

Fru Marianne Jelved efterlyste forskning, så lad os kigge på et hjørne af forskningen, nemlig integrationsforskningen. Hvad er det, integrationsforskere siger er andengenerationsindvandreres problem i den danske skole? Det er, at kravene er for utydelige. Det er for svært at afkode, hvad de går ud på, og forældrene kan ikke følge med. Ved at gøre kravene mere tydelige og omsætte trinmål og delmål til adaptive test, som det foreslås, bliver det lettere for både lærere, elever og forældre at afkode, hvad det kommer an på, når det gælder om at lære at læse, og at se, om der er fremgang, så man kan rose fremgangen.

Man beskriver det, som om disse test er noget, der skal gøre folk kede af det. Man kan nøjagtig lige så godt sige, at de er noget, der skal dokumentere god praksis, så vi kan rose den gode praksis i stedet for at stirre os blinde på dårlige gennemsnit, og at de skal til, for at eleven sammen med lærerne og forældrene kan glæde sig over fremgangen.

Lad os nu ikke se på det med så sure miner, se dog mulighederne i det. Det kan i hvert fald ikke gøre skade på børnene, at de 45 minutter om året får moderne computerbaserede test, som er udarbejdet af den højeste sagkundskab inden for området.

Med hensyn til spørgsmålet, hvorvidt disse test er offentlige, vil jeg gerne oplyse, at det ikke er et problem, at læreren underviser i det, som testen drejer sig om. Det er tværtimod tanken, at lærerne, hvis de ønsker det, skal have mulighed for at anvende disse test som undervisningsmateriale, så den enkelte elev får mulighed for at gennemføre sådanne test en eller flere gange i løbet af skoleåret ud over den obligatoriske testning, hvis læreren vælger det, fordi de er så sjove og så gode, at både elev og lærer synes, at det skal man gøre.

For så at sikre, at opgavebanken hele tiden indeholder nye udfordringer for eleverne, vil der blive stillet det krav til den fabrikant eller tjenesteyder, der vinder udbuddet – det er jo sendt i udbud – at der skal ske en årlig fornyelse af eksponerede og slidte opgaver. Umiddelbart efter gennemførelsen af en test vil læreren i øvrigt modtage en rapport over den enkelte elevs testforløb, alle opgaver i den rækkefølge, de er stillet, samt elevens besvarelse. Hensigten er at give læreren det bedst mulige grundlag for at vurdere elevens kundskaber, færdigheder og potentialer.

Min taletid er udløbet. Jeg har fået sagt det vigtigste, men jeg vil godt gentage, at hr. Kim Mortensen tog udgangspunkt i – og det ved jeg også godt det drejer sig om – at 20-25 pct. af børnene ikke kommer med, ikke får lært, hvad de skal, og derfor får svært ved at få en uddannelse. Dette faktum er sammen med de tunge integrationsproblemer med andengenerationsindvandrere anledningen til, at vi står med dette forslag i dag. Det er minsandten en god anledning, og da det redskab, vi indfører, ikke kan genere nogen som helst og ikke kan bruges til at stemple eller rangordne, har jeg svært ved at se, hvad man kan have imod det.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 113: Forslag til lov om ændring af lov om vejledning om valg af uddannelse og erhverv. (Inddragelse af forældre i vejledningen af de 15-17-årige).

Af undervisningsministeren (Bertel Haarder). (Fremsat 15/12 2005).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Troels Christensen (V):

Lovforslag nr. L 113 fremsættes i pagt med integrationsplanen »En ny chance for alle«, som Venstre, Det Konservative Folkeparti, Socialdemokraterne og Dansk Folkeparti tiltrådte i juni 2005. Det er en del af partiernes fælles mål, at især unge med anden etnisk baggrund end dansk skal indlede og gennemføre en ungdomsuddannelse, og at de efterfølgende ikke må droppe ud, som alt for mange jo gør i dag. Vi taber for mange, og blandt disse er der mange, der enten ikke er født i Danmark eller er børn af indvandrere, der ikke endnu har tilstrækkeligt kendskab til den danske undervisningskultur.

Vi skal sikre, at de forældre, der har børn i alderen 15-17 år, engagerer sig i at sikre, at deres børn ikke falder igennem det finmaskede net, vi nu vil opstille i samarbejde med kommunerne. Nettet består af vejledning og planlægning i samarbejde mellem den unge og uddannelsesinstitutionen, Ungdommens Uddannelsesvejledning og ikke mindst forældrene.

Det er vigtigt, at vi markant lægger kræfter i, at forældre til disse unge påtager sig deres ansvar, og at deres børn får mulighed for at udvikle sig og får en god skolegang med henblik på en fremtid på arbejdsmarkedet. Forældrene skal altså inddrages aktivt i den fase, hvor den unge, der er mellem 15 og 18 år, skal foretage sit valg og planlægge sin uddannelse efter at have afsluttet folkeskolen. Det er vigtigt, at forældrene skal tage et medansvar for deres børns fremtid, og i denne fase skal Ungdommens Uddannelsesvejledning med rettidig omhu være aktiv med oplysninger til både den unge og forældrene om uddannelsesmulighederne i bred forstand.

Regeringens målsætning er, at mindst 95 pct. af en årgang gennemfører en ungdomsuddannelse. UU skal aktiveres over for både de unge, der er i risikogruppen, og deres forældre. Formålet er at sikre en forbliven på det valgte uddannelsesspor, når uddannelsen er påbegyndt, eller medvirke til en omflytning til en anden uddannelsesretning, hvor eleven kan finde sine egne ben og vil have større sikkerhed for at gennemføre.

Venstre er positivt indstillet til forslaget og vil medvirke aktivt til dets vedtagelse.